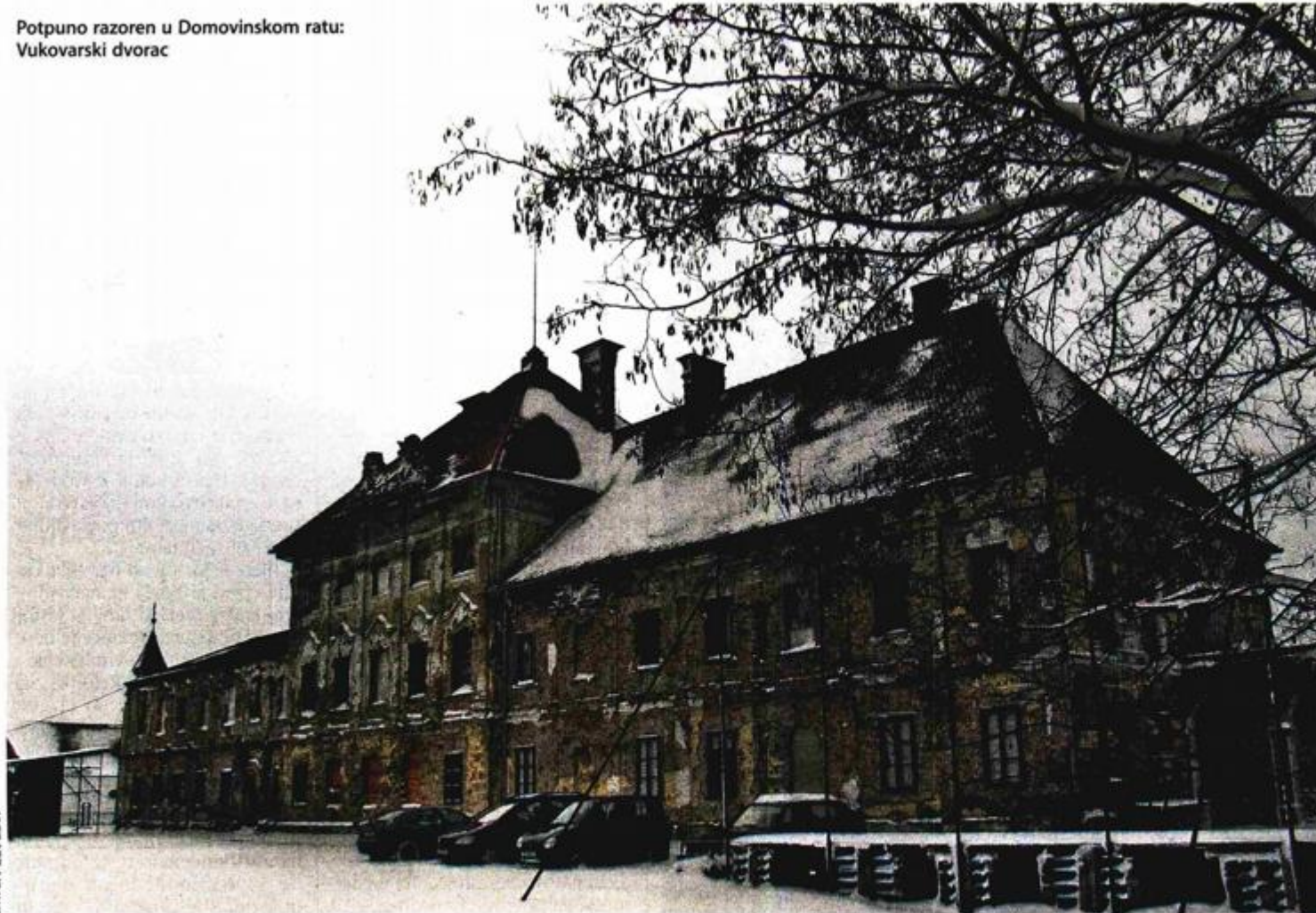

Potpuno razoren u Domovinskom ratu:
 Vukovarski dvorac

Vukovarski dvorac Eltz ponovo

Projekt vrijedan 226 milijuna kuna

Projektom »Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol«, na području Iloka, Vukovara i Vučedola planirana su i većim dijelom i realizirana ulaganja u istraživanje, obnovu i revitalizaciju povijesne i kulturne baštine. Započeo je 2005. godine, vrijedan je 226 milijuna kuna, a financiraju ga Vlada RH sa 25 posto i Razvojna banka Vijeća Europe sa 75 posto.

Projekt obuhvaća sljedeće cjeline:

1. Vukovar - povijesna barokna jezgra grada - istraživanje i obnova 12 zgrada

2. Vukovar - kompleks dvorca Eltz, kao muzejsko-galerijski i multikulturalni centar; istraživanje, obnova kompleksa dvorca Eltz, uređenje perivoja dvorca, istraživanje i obnova četiri barokne vlastelinske kurije.

3. Arheološko nalazište Vučedol, lokalitet eponim Vučedolske kulture, jedno od najznačajnijih prethistorijskih nalazišta u Europi; gradnja Muzeja Vučedolske kulture, arheološko-turističkog parka, obnova secesijske Vile Streim, međunarodna arheološka škola, arheološka istraživanja.

Villa Streim u Iloku

Vučedolska čizmica

4. Grad Ilok, obnova povijesne jezgre - najznačajnije srednjovjekovne urbane cjeline u hrvatskom dijelu Podunavlja; dovršena su višegodišnja arheološka istraživanja; istražen i obnovljen dvorac Odeschalchi i u njemu je u veljači 2010. otvoren novi postav Muzeja grada Iloka; uređenje krajoлика u povijesnoj jezgri, započela su istraživanja na Franjevačkom samostanu i Crkvi sv. Ivana Kapistrana.

Barokna jezgra Vukovara

Baština: Svečano otvorenje obnovljene spomeničke cjeline održat će se u nedjelju

Maja SAJLER-GARMAZ
 maja.sajler-garmaz@vjesnik.hr

VUKOVAR - Dvadeset godina nakon ratnih strahota, tijekom kojih je Vukovar doživljavao bezdušno višemesečno razaranje, ovaj grad se konačno ponovo može dičiti vlastelinskim sklopom obitelji Eltz, jednom od najmonumentalnijih feudalnih arhitektonskih cjelina u Slavoniji. Zahvaljujući projektu »Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol«, kojim koordinira Ministarstvo kulture, dovršena je obnova spomeničke cjeline - kompleksa dvorca Eltz, koji je ponovo zasjao u punome sjaju.

Svečano otvorenje obnovljene spomeničke cjeline, u kojoj se nalazi muzejsko-galerijski i multikulturalni centar - Gradski muzej Vukovar, održat će se u nedjelju u podne, čime će napokon gradu heroju, njegovim stanovnicima i gostima biti potpuno dostupan jedan od najprepoznatljivijih simbola grada. Za obnovu kompleksa dvorca Eltz i baroknih vlastelinskih kurija utrošeno je oko 95,3 milijuna kuna, a kako je izvijestila Branka Šulc, direktorica projekta »Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol« i ravnateljica Uprave za kulturni razvitak Ministarstva kulture, obnova vukovarskoga kompleksa dvorca Eltz bio je jedan od najzahtjevnijih programa Projekta. Vlastelinski sklop obitelji Eltz objedinjuje zgradu Dvora, koja je služila kao rezidencija grofov-

Dvorac Eltz s ulične strane

Jedna od najmonumentalnijih feudalnih arhitektonskih cjelina u Slavoniji obnovljena je zahvaljujući projektu »Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol«, kojim upravlja Ministarstvo kulture

ske obitelji, četiri barokne kurije u kojima je bila smještena uprava velikoga feudalnog imanja, gospodarske zgrade sjeverozapadno od Dvora, kapelu sv. Roka te oranžeriju u perivoju koji se od Dvora pružao prema Dunavu.

Kao simbol grada, kompleks Eltz teško je stradao tijekom tromjesečne opsade Vukovara 1991. godine. Bombardiranjem s kopna i iz zraka teško su oštećena ili u potpunosti uništena krovšta te zidane strukture svih građevina. Ek-

splozivna sredstva i požari koji su njima prouzročeni uništili su drvene međukatne i krovne konstrukcije, stolariju prozora i vrata te dekorativne metalne, kamene i štuko elemente. Zidane strukture, ponajviše pročelja, zadobile su probojne rupe od projektila različitih kalibara, a žbuka i dijelovi arhitektonske plastike teško su oštećeni izravnim pogocima ili rasprskavanjem projektila u neposrednoj blizini.

Nakon reintegracije hrvatskoga Podunavlja popisane su i procijenjene ratne štete te se započelo s pripremama za obnovu. Ubrzo je rekonstruirano šatorasto krovšte nad središnjim dijelom Dvora te je obnovljen dio prizemlja za potrebe Gradskoga muzeja Vukovar. Cjelovita obnova započela je u okviru spomenutoga projekta koji je započeo 2005. i u cijelosti treba biti dovršen do kraja 2012. godine, a financiraju ga Vlada Republike Hrvatske i Razvojna banka Vijeća Europe. Građevinskoj su obnovi prethodila opsežna istraživanja arhiv-

Jedan od najprepoznatljivijih simbola Vukovara

u punome sjaju

Od socijalnih stanova do muzeja

Smješten u središtu Vukovara, na samoj obali Dunava, dvorac Eltz sagrađen je 1751. godine kao jednostavni ranoklasicistički dvor. Sam dvorac građen je za grofa Anzelma Kazimira Eltza. Raskošna neobarokna pročelja u doba kasnog historizma od 1895. do 1907. izveo je bečki arhitekt Viktor Siedek. Velikih je dimenzija, raskošne koncepcije, obiluje bogatstvom stilskih detalja, ali zadržava skladne odnose. Ubraja se među najreprezentativnije objekte baroknog razdoblja na hrvatskom tlu. Poslije 1945. dvorac se koristio za socijalno stanovanje, potom za vojnu glazbenu školu i gimnaziju, a od 1966. u njemu se nalazi Gradski muzej Vukovar. U Domovinskom ratu, 1991., dvorac Eltz izravno je pogođen velikim brojem projektila različitih kalibara, pri čemu je potpuno razoren.

ske i povijesne građe, izrada snimaka i opisa zatečenoga stanja te konzervatorsko-restauratorska istraživanja na samim građevinama. Istraživanjima se došlo do novih spoznaja o izvornom izgledu i oblikovanju te naknadnim promjenama na građevinama. Na osnovi valoriziranih rezultata istraživanja izrađeni su prijedlozi obnove i prezentacije. Istovremeno s istraživanjima potpisani su ugovori za izradu projekata i izvođenje građevinskih radova te su provedene pripremne radnje raščišćavanja ruševina i početne faze obnove. Prioritet je dan zgradama Velikog dvora i Paviljona za goste, najznačajnijim građevinama sjevernoga dijela kompleksa, te baroknim kurijama s južne strana

Za obnovu kompleksa dvorca Eltz i baroknih vlastelinskih kurija utrošeno je oko 95,3 milijuna kuna

ne Županijske ulice. Cjelovita je obnova provedena samo na jednoj od četiri kurije - Kuriji IV Inspectoratum, a na ostale je tri izvedena konstruktivna sanacija i uređenje pročelja.

Naročito opsežan i zahtjevan segment obnove bili su konzervatorsko-restauratorski radovi na kamenim skulpturama i mnoštvu dekorativnih arhitektonskih elemenata i opreme arhitekture izrađenih od kamena, metala, umjetnoga mramora te na štuko dekoracijama.

Uz otvorenje samog kompleksa Eltz, za nedjelju je pripremljena i izložba fotografija i multimedije o projektu »Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar -

Vučedol« s naglaskom na program Projekta - Graditeljska baština Vukovara, kompleks Eltz. Izložbu su pripremili Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Vukovaru Ministarstva kulture, Hrvatski restauratorski zavod i Gradski muzej Vukovar, a likovno ju je oblikovala dizajnerica Nikolina Jelavić Mitrović. A već krajem studenoga, na prvome katu dvorca Eltz, Ministarstvo kulture, u suradnji s Hrvatskim restauratorskim zavodom, Konzervatorskim odjelom u Vukovaru, Gradskim muzejom u Vukovaru i Muzejom grada Iloka, priprema otvorenje cjelovite izložbe o svim programima Projekta »Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol« uz katalog i niz predavanja.

Izložbu se planira u sljedećoj godini postaviti i u nekoliko muzeja i galerija diljem Hrvatske, a u pripremi je i izrada mrežnog, virtualnog kataloga te izložbe, suvremena elektronička inačica tiskanoga kataloga, za portal Ministarstva kulture RH - digitalizacija kulturne baštine www.kultura.hr.